



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Tertium

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Capvt IV. (a) Cœlestinus III.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74526](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74526)

scientem, & ignorantem; nam præterquam quod hæc distinctio expressa reperitur in *dist. l. 1. C. si major factus*, satis deducitur ex *dist. l. 2. quoniam nemo sciens*, & volens lædi videtur, etiam in venditione, *l. ea que 43 ff. de contrah. emptio.* unde cum iniquitas læsioni causam dedisset, *dist. l. 2. ea cessante*, cessit & beneficium illud. Similiter, etsi dicta lex 2, non fundetur in dolo, vel errore; fundatur tamen in injuria, seu iniquitate, quæ nulla est adversus scientem, & consentientem, *dist. l. nemo 145.* Quid tamen procedat in foro conscientie, prosequitur Barbosa in *dist. l. 2. ex num. 118.* Nec obstat alia pars ipsius argumenti. Nam respondetur verum esse, dolum emptionem ipso jure vitare, *dicta l. 2. eleganter*, cum similibus, quando dolo ipse dedit causam contractui emptionis, ut in aliis contractibus bonæ fidei procedit, quos dolo dans causam eis nullos reddit; non item si incidere in contractibus, ut est communis sententia,

quam tenent Morla in *empor. tit. 9. in præfatione a num. 92.* Cevallos *lib. 1. quest. 226.* Accedit quia dolo ex calliditate alterius ex contrahentibus probatur, non verò ex quantitate pretii, *l. dolo, dist. l. si voluntate, C. de rescind. l. dolum, C. de dolo.* Nec tunc obstat textus in *dist. l. si superstitie, C. de dolo*, quem variè exponunt relati à Pinello in *dist. l. 1. p. 2. cap. 4. num. 22.* Merenda *lib. 6. contror. cap. 21.* Schiffordeg. *lib. 2. ad Fabrum, quest. 5. tract. 25.* verà tamen interpretatio sit, in specie illius textus dolum non argui, nec probari ex læsione immodica in quantitate, sed ex eo quod pater administravit uxoris defunctæ bona, cui filia successit, ejusque curam similiter gessit; & cum ea transigendo liberationem sibi paravit: unde immodica læsio contingit, & deducitur eum in dolo versari. Et licet propter reverentiam parentibus debitam actio de dolo in partem non detur, tamen in factum actio rectè conceditur.

CAPVT IV.

(a) Cœlestinus III.

PERVENIT ad no sex insinuatione tua, quod olim Petrus miles A. uxori suæ quâdam domum in donationem propter nuptias assignatam, muliere ipsâ expressim dante consensum, B. mulieri pro certa vendidit pecuniæ quantitate, quam ex eadem venditione B. matrimonio supradicto constante xxx. annis liberè, pacificeque possedit. Sed prænominato milite iter univèrsæ carnis ingresso, relicta ejus contra venditionem de suo consensu solemniter celebratam venire præsumit, allegans dictam domum titulo donationis propter nuptias sibi concessam alienari non posse, licet ejus consensus noscatur ipsi contractui accessisse. Præfata verò B. mulier ex eo nititur se vereri, quod bona fide, tituloque justò possedit; & quia in communes usus viri, & uxoris illius pretium est conversum; & quia etiam factæ venditionis tempore, unde sibi utiliter consulere potuisset, in viri facultatibus consistebat. Unde quia super his nos consulere curasti, tuæ sollicitudini respondemus, prædictam emptionem, si vera sunt, quæ præmissimus, domum ipsam debere pacificè possidere; nec enim credimus, illam præscriptis occasionibus super ipsa domo debere ulterius fatigari.

NOTÆ.

(a) Cœlestinus. Ita etiam legitur in secunda collectione, *sub hoc titulo, cap. 2.* cui tamen rescribit Pontifex, nullibi exprimitur, nec sine magno præjudicio; siquidem plurimi interest, an præfens quæstio de donatione propter nuptias disceptetur coram judice ecclesiastico, aut quia lis agebatur inter personas Romanæ Sedi subjectas, tam in spiritualibus, quàm in temporalibus; aut quia incidenter cum causa matrimonii quæstio hæc disceptabatur, ut in *cap. de prudentia*, cum similibus *de donat.* aut tandem, quia vidua, aut miserabilis persona actionem suam propoluit coram judice ecclesiastico, juxta adducta in *capite ex parte, de donat. inter.*

scripsit Irnerius *authenticam sive à me, C. ad Pel. lejanum.* Illustrant ultra congestos à Barbosa, & Garanna in præfenti, Acosta *de privileg. credit. regul. 2. ampliat. 6. num. 223.* Cujacius in præfenti, Richerius in *dicta authentica sive à me*, Rittius huius in *dist. novell. 61.*

Sed hæc assertio difficilis redditur sequenti juris consideratione; nam sicut dos redit ad virum propter servandam æqualitatem, *Novel. 97. cap. 1. & 2. authent. dos data, C. de donat. ante nupt. cap. final. de donat. inter:* igitur soluto matrimonio per mortem in præfenti specie non poterat vidua agere propter rem donatam propter nuptias. Augetur primò hæc dubitandi ratio ex eo, nam quoad donationem propter nuptias dominium rei donatæ remanet penes virum donatorem, *l. ubi adhuc, C. de jure dot.* & notatur in *authent. dos data, C. de donat. ante nupt. Novel. de non eligendis secundo nubenti, §. illud quoque:* sed dominus virtute domini habet facultatem alienandi rem propriam: igitur maritus validè & ritè potest alienare rem propter nuptias uxori donatam. Augetur deinde difficultas ex eo, nam consensus simplex uxoris in præfenti non sufficiebat, ut vires haberet ipsa alienatio; siquidem

COMMENTARIUM.

EX præfenti decretali sequenti communiter deducitur assertio: *Res donata propter nuptias, si alienetur à marito, consentiente uxore, dum alia bona ipso obtinet, præcipuè post transcursum temporis, ab uxore repeti non potest.* Quæ conclusio probari potest ex novella 61. cap. 1. ex qua tran-

2.
Conclusio
traditur &
probatur.

ut ea sustineretur virtute talis consensus, debebat post biennium consensus sequi. *Novel. ut immobilia 61. authent. sive à me, C. ad Vellejanum:* in quo differt hæc donatio à dote; nam prædii dotales alienatio marito non permittitur, quamvis sæpe mulier consentiat, ut probavi in *cap. ex rescripto, de iurejur.* igitur in præsentii specie nec virtute consensus uxoris alienatio rei donatæ propter nuptias sustineri poterat. Nec etiam lapsus temporis validam reddebat alienationem, cum sæpius legamus contra uxorem agere impeditam, præscriptionem currere non posse, *l. in rebus, C. de iure dot.* cuius rei ratio habetur in *l. cum vestissimi, §. ultimo, vers. Unde venit, C. de præscript. 30.* Jure enim optimo præscriptio contra uxorem non currit constante matrimonio, quia contra impeditum de jure agere non currit præscriptio, *l. 1. §. ultimo, C. de annal. excepte.* ergo nullo modo in præsentii casu Cælestini decisio sustineri potest.

Quâ difficultate ita fulcitâ minimè obstante vera est prærens Cælestini decisio, pro cuius expositione sciendum est, donationem propter nuptias veteribus incognitam fuisse, tantumque celebrari potuisse ante nuptias, donec Imperator Justinianus cum patre suo constituit, ut etiam constante matrimonio fieri posset, si eo tempore mulier, vel pro ea alius dotem auxisset, *l. si constante 19. C. de donat. ante nupt.* Quare donatio, quæ à veteribus ante nuptias dicebatur, propter nuptias appellari cepit, *§. 3. Inst. de donat.* quæ etiam contrariâ dos dicitur, quia sicut dos appellatur quæ ab uxore datur marito; ita donatio, quam maritus uxori facit, contraria dos dicitur, *l. cum multum 20. C. de donat. ante nupt.* unde infertur, tam in constitutione, quam in effectu pari passu ambulare donationem propter nuptias, ac dotem; quare sicut dos constante matrimonio constitui valet, licet ante nuptias promittatur; ita etiam & hæc donatio. Deinde ut dos ab ipsa uxore, vel etiam ab extraneo promitti valet; sic & donatio propter nuptias ab ipso marito, vel ab alio, nomine ejus fieri valet, *l. si liberis 18. C. de donat. ante nupt.* Deinceps sicut uxori pro dote recipienda competit tacita & privilegata hypotheca, *l. assiduis 11. C. qui poiores;* sic etiam marito competit hypotheca pro donatione propter nuptias. Rursus ut maritus constante matrimonio vindicare potest res dotales, *l. doce anticum, C. de rei vindic. l. in rebus 30. C. de iure dot.* sic etiam uxori conceditur actio in rem pro vindicandis ipsis rebus donatis, *authentica Permissa, C. de donat. ante nupt.* Tandem omnia pacta, quæ circa dotem inter conjuges placuerunt, etiam circa donationem hanc conventa intelliguntur, adeo ut si aliquid diversum circa lucra ab alterutra parte receptum sit, ad æqualitatem per leges reducat, *l. ex morte, cum sequenti, C. de pactis conventis,* etiam super dote, *dict. l. cum multa 20.* Inde dubitari solet, an uxor hæretur fructus rei donatæ propter nuptias, sicut maritus suos facit fructus rerum dotalium? Et negativam sententiam tenuerunt Glossa in *authentica dos data, C. de donat. ante nupt.* & alii veteres apud Antonium Gomez in *l. 50. Tauri, numero 2.* Hothomanus in *disputat. de dotibus, numero 22.* Scipio Gentil, libro 4. de *D. D. Gonzal, in Decretal. Tom. III. Pars I.*

donat. inter, capite 16. pagina 461. Osvaldus ad *Donellum libro 14. commentar. capite 9. littera C.* Fontanel, de *pactis nupt. clausul. 4. glos. 5. numero 9. & 10.* Facit pro sententia textus in *l. ubi 29. C. de iure dot.* ubi uxori conceditur, marito urgente ad inopiam, dotem suam repetere, etiam constante matrimonio, ut tam ejus fructibus, quam donationis propter nuptias sublevare matrimonii onera possit. Igitur si hoc speciali casu tantum fructus marito conceduntur, regulariter eos semper non lucratur. Deinde quia si uxor hujusmodi fructus suos faceret, exinaniretur commodum dotis, cujus fructus marito cedunt pro sublevandis matrimonii oneribus, *l. pro oneribus 20. C. de iure dot.* siquidem æqualis quantitas solebat propter nuptias donari, ac in dotem constituebatur. Contrariam tamen sententiam post *Donellum ubi supra,* tenuit D. Josephus de *Retes de donat. section. 3. numero 17.* motus primò ex comparatione, quam generaliter admittit Justinianus in *l. cum multa 20. C. de donat. ante nupt.* inter dotem & donationem propter nuptias, ita ut pari passu ambulent, tam in constitutione, restitutione, & cæteris, *l. consensu 8. §. ultimo. C. de divortis:* unde cum præcipua qualitas dotis sit, ut maritus fructus lucratur, dicendum, etiam quoad hanc qualitatem illi exæquandam esse donationem propter nuptias. Secundò ex *l. lex qua tutores 22. C. de administr. tutorum:* ubi docetur, minorem non posse donare propter nuptias sine decreto Judicis, & curatoris auctoritate. Igitur quia res donatæ propter nuptias, cum fructibus ad uxorem spectabant, aliàs si per donationem à minore factam tantum res donatæ pignori subicerentur pro dotis securitate, ad quod talis solennitas desideraretur. Quâ opinione retentâ ipse D. Josephus de *Retes numero 18.* ut satisfaciatur fundamentis contrariæ sententiæ, agnoscit injustam fuisse prædictam exæquationem dotis, & donationis propter nuptias; quod & agnovit Cujacius in *novella 47.* siquidem servatâ prædictâ æqualitate eveniebat, ut maritus pauper ducere non posset uxorem divitem, quare ne de legibus Romanis hoc fieri cogamur, potius subferberem priori sententiæ, prædictam exæquationem accipiendam non in omnibus & per omnia, sed quoad constitutionem, & restitutionem, non verò quoad fructuum acquisitionem, qui erogandi erant in alimoniam ipsius uxoris & familiæ. Nec tunc obstat textus in *dict. l. lex qua 22. C. de administr. tut.* nam idè desideratur in donatione propter nuptias à minore faciendâ eadem solennitas, quæ in aliis alienationibus desideratur, quia eum, ut supra dixi, dominium rei donatæ propter nuptias transeat in uxorem, & per consequens alienatio sequatur, idè in tali donatione solennitas illa desiderabatur.

Secundò sciendum est, quod soluto matrimonio, sicut dos ad uxorem, hæredem^{s.} *Prosecutione* ve ejus revertitur, ita etiam donatio propter nuptias ad matitum, seu ejus hæredes^{is.} *is de ipsa donatione.* redit, si nullum pactum intercessit de lucrandis ipsis rebus donatis, *Novella 98.* nec cogitur matitus, utpote proprium relinquere liberis prioris matrimonii, si ad secundas nuptias transierit, *l. si liberis, C. de donat.*

Dd ante

ante nupt. Nec contrarium probatur in *l. femina*, *C. de secundis nuptiis*; ubi hæc pœna imponitur contraheutibus secundas nuptias, ut omne lucrum, quod ex priori matrimonio consecutus, consecutave est, conservet liberis prioris matrimonii. Quia facile respondetur, secundò nubentem lucrum cogi conservare, scilicet si vit lucratus est dotem, vel si mulier lucrata est donationem propter nuptias, ex pacto videlicet; tunc enim verè uxor lucratur ipsam donationem propter nuptias, sed ratione pacti; & tunc certum est, ad secundas nuptias transeuntem teneri conservare liberis prioris matrimonii ipsam donationem. Deinde etiam notandum est, quòd nec muliere quidem consentiente, nisi observatà formà dictæ authenticæ *sive à me*, *C. ad Vellejanum*, res immobiles donatæ propter nuptias alienari queunt, Gudelius de *jure novis lib. 1. cap. 8.* cujus doctrinam rationem eam assignarunt Cujacius, & Rittershusius in *dict. novella 61.* Richter. in *dicta authent. sive à me*, quòd scilicet si permitteretur marito hæc alienatio, facile eveniret ut uxori lucrum nuptiale, quòd vi pacti, vel statuti soluto matrimonio competeat, interverteretur, & proinde liberi communes, quibus plerumque lucra nuptialia à parentibus aservabantur, damno non modico afficerentur. Nec interest, quòd mulieri competat rei vindicatio adversus quemcunque possessorem; & per consequens facile alienatio rescinderetur. Nam responderetur, consultus esse, alienationem ipsam irritare, quàm rescissoriam actionem mulieri concedere; cum multa intercedere possint, quæ si ipsam actionem inanem non redderent, saltem difficilem facerent? & semper præstabilius est intacta cuique jura servare, quàm post rem vulneratam remedium quarere, *l. ultim. C. in quibus causis in integrum restit.* Sustineretur tamen talis alienatio, si uxor ipsi consenserit, & post biennium iterum consentiat; quo casu sustinetur alienatio, si ex aliis mariti bonis casus donationis rescindi queat, *dict. novel. 61.* Nec obstat textus in *l. qui bis 18. ff. de verb. obl.* ubi docetur, quòd geminatus consensus non magis operetur, quàm simplex. Nam responderetur, Pomponium in eo textu agere de promissione iterata, quæ non est sufficiens ad hoc, ut quis bis solvat quòd promissit; aliàs enim repetitus consensus ad confirmationem contractus prodest. Unde constat, quòd si post dictam authenticam *sive à me*, maritus non iterato consensu mulieris post biennium res donatas alienet, vel aliunde ipse satisfacere nequeat, actio conceditur uxori ut res ipsas donatas propter nuptias à quocunque possessore repetere possit, *authent. permissa, C. de donat. ante nupt.* quia respectu mulieris talis alienatio pro infecta habetur, quoad ipsum verò maritum alienatio rata habetur, *dict. novel. 61.* Potest tamen maritus alia bona, quæ tacitè obligata sunt pro ipsis rebus donatis propter nuptias, consentiente uxore rectè alienare, cum remissio pignoris non habeatur pro alienatione, *l. etsi 18. ff. que in fraudem crediti*, nec etiam pro donatione, *l. quamvis 8. C. ad Vellejanum.* Quæ duo mulieribus interdicitæ sunt, unde consentiendo alienationi ipsius rei pignoratæ, remisisse videtur jus pignoris, quòd in ea habebat. Illud pro coronide notandum est, hoc genus dona-

tionis propter nuptias jam ab usu recessisse in Europæ provinciis, ut testatur Baldus in *l. cum multe 20. C. de donat. ante nupt.* Cujacius *lib. 5. observ. capite 4.* Oivaldus ad *Donellum lib. 14. capite 9. littera E.* Corralius in *l. qui liberos, num. 237. ff. de ritu nuptiar.* Bæza de *non meliorandis filiabus, capite 2. numero 32. & capite 7. num. 5.* Avendanno in *l. 29. Tauri, glos. 1. numero 2.*

His animadversis referamus jam varias Doctorum interpretationes, quas præfenti Cœlestini decretali assignarunt Glossa finalis verbo *Solutio*, Abbas Antiquus in *presenti*, quos refert Antonius de Burgos ad *hunc textum*; asserunt enim, in præfenti specie idèd contra uxorem judicatum fuisse, quia cum matrimonium solutum esset eo tempore, quo uxor alienationis rescissionem petebat, ut constat ex illis verbis *viam universam carnis ingresso*, quo casu res donatæ propter nuptias ad hæredes mariti pertinebant, *cap. ultim. de donat. inter*; inde certum erat, nihil uxoris interesse res alienatas recuperare. Sed hanc solutionem rectè refellit Acofta de *privileg. crediti, num. 230.* Secundo verò loco Cardinalis, Abbas Siculus, & Ioannes, Andreas, quos sequuntur Palacios Rubios, & Rodericus Suarez laudati ab Acofta *ubi supra, num. 229.* docent Cœlestinum in præfenti ex rationibus per partem allegatis supposuisse secundum consentiam uxoris intercessisse, & ita alienationem validam fuisse. Verum & hanc solutionem reprehendit Acofta *num. 232.* quare illis ommissis verius dicendum est, quòd licet singula, quæ in præfenti à Cœlestino expendantur, per se, & sigillatim non sufficiant, ut uxor repellatur à donatione propter nuptias, alienatioque ipsa valida reddatur; tamen simul omnia illa conjuncta alienationem hujusmodi validam reddunt, quia quæ non profunt singula, conjuncta juvant, *l. instrumenta, C. de probat.* unde omnibus illis circumstantiis concurrentibus, quæ exprimit, & expendit Cœlestinus, rectè docetur, uxorem persequentem res donatas propter nuptias, & alienatas à marito, repellendam esse.

Nec obstat dubitandi ratio supra adducta; nam juris principium in ea expentum procedit, nisi pactum intercesserit de lucrands rebus donatis propter nuptias; sicut enim circa restitutionem dotis plerumque pactum de saluanda intercedit, ita etiam circa donationem propter nuptias adhiberi solet, juxta authenticam *equalitas, C. de pactu conventu*; docent Richardus in *l. 3. C. de jure dot. num. 7.* Richertius in *dict. authentica sive à me*; quòd pactum in præfenti specie intercessisse supponit Cœlestinus III. Nec obstat augmentum difficultatis, nam potius verum est, pacto interveniente de lucranda donatione propter nuptias, dominium rei donatæ penes mulierem remanere; unde illi competit rei vindicatio contra quemlibet extraneum possessorem, *authentica Permissa, C. de donat. ante nupt.* Nec desideratur ut pactum specialiter intercedat de lucranda ipsa donatione; sed sufficit ut pactum interveniat de lucranda ipsa dote, quia etiam tale pactum conventum intelligitur de lucranda ipsa donatione propter nuptias, *l. final. §. simpliciter, C. de donation. ante nuptias, authentica equalitas, C. de pactu conventu tam super dote.* Nec obstat

obstat aliud augmentum ipsius dubitandi rationis; nam in presenti alienatio rei donatae propter nuptias sustinetur non tantum ex eo, quia mulier alienationi consensit, sed quia pecunia ex ea proveniens versa fuit in utilitatem utriusque conjugis, & elapsum fuerat spatium 30. annorum; unde singula quae per se non proderant ad valorem alienationis, conjuncta ipsam validam reddiderunt. Nec obstat ultimum augmentum difficultatis, pro cuius solutione dicendum est, ex temporis lapsu in presenti casu non praesumi, aut induci praescriptionem,

seu usucapionem erga rem donatam propter nuptias, & alienatam; sed ex transcurso tam longi temporis praesumi consensum ratificatum: qui secundus consensus desideratur pro solemnitate hujus alienationis, in d. authent. sive à me, C. ad Vellejanum. Unde cum ex lapsu temporis praesumatur omnis solemnitas, Mascardus de probat. conclus. 426. probat Barbosa in presenti, num. 2. idem in presenti specie alienatio valida pronuntiatur, quia ex lapsu diuturni temporis creditur solemnitatem praescriptam in dicta authentica sive à me, praecessisse.

CAPVT V.

Idem Episcopo (a) Pollion.

Ad nostram noveris audientiam pervenisse, quod cum R. laicus ab M. mutuum accipere voluisset, creditor (b) Ternens. dicec. ne per (c) canonem contra usurarios editum posset in posterum conveniri, domos, & olivas ipsius recepit ab eodem titulo emptionis, cum revera contractus usurarius ageretur; quod patet ex eo, quod creditor, sicut publicum continer instrumentum, debitori promisit, quod quocumque à septennio usque ad novennium daret sexaginta uncias (d) tarenorum, qui vix dimidiam iusti pretii contingebant, domos ei restitueret, & olivas. Quia igitur fraus, & dolus cuiquam patrocinari non debent, f. t. per A. f. m. quat. si res ita se habet, instrumento venditionis confecto in fraudem canonis promulgati contra usurarios non obstante, praedictum M. ad restituendas domos, & olivas praedictas ei, ad quem debent haereditario jure devolvi, cum debitor viam sit universae carnis ingressus, per poenam in Lateranensi Concil. contra usurarios promulgatam, ap. rem. compellas.

NOTÆ.

(a) Pollion.] Ita legitur in tertia collectione, sub hoc titul. capite 1. sed male, cum in Geographia sacra non repetiatur mentio similis Ecclesiae Cathedralis: quate recte Cujacius in presenti legit; Pennensi, de qua Ecclesia nonnulla notavi in cap. 17. de electione.

(b) Ternensis diocesis.] Quae est in Sicilia, ut notavit Cujacius hic, cujus Episcopus Eutychnus subscripsit Concilio Romano 3. sub Symmacho.

(c) Canonem.] Concilii Lateranensis videlicet, relatum in cap. quia, de usuris.

(d) Tarenorum.] Genus est monetæ apud Siculos usitatae, ut exponit Albericus Rosat. in dictionario, verbo Tareneni: ejusdem meminit Leo Hostiens. chron. Cassin. libro 2. capite 74. Et mille tarenis ab Abbate donatus. Et libro 3. capite 57. Duo millia tarenos Africanos. Et lib. 4. cap. 99.

COMMENTARIUM.

Legit pactum de retrovendendo expressè à jure divino, canonico, & civili inventum non legamus, approbatum tamen videtur cap. 25. Levitic. ibi: Dominus hac dixit filius Israel: Et omnia regio possessionis vestra sub redemptionis conditione vendetur. Et cap. illa vos, de pignorat. in presenti in l. 2. l. si à te, C. de pactis inter emptor. l. si cum venderet 13. ff. de pignorat. l. si quis hac 41. ff. de rei vind. docuerunt latè Caldas de empt. capite 24. numero 14. Morla in emptor. D. D. Genzal, in Decretal. Tom. III. Pars I.

titul. 9. quast. 14. Barbosa in l. divortio, 2. part. numero 75. Germonius lib. 2. animad. capite 17. Fachineus lib. 2. contror. capite 15. Gibalinus tom. 2. de negot. lib. 4. capite 5. artic. 3. Besoldus in delibet. juris, ad lib. 28. Pandect. quast. 4. Sed si verum amamus, in praedictis iuribus non agi de pacto de retrovendendo, sed de re vendita restituenda soluto pretio, quo vendita fuerat tempore convento, facile legenti constabit, maxime ex dist. l. 2. inter unum enim, & alium pactum magna versatur differentia, quia quando pactum fit de retrovendendo, emptor tenetur tantum ad factum revedendi, l. consilio 7. §. final. ff. de curat. furios. nec pactum illud pro venditione habetur, l. in bona fidei, ff. de eo quod certo loco, junctis Fachineo dicto libro 2. capite 7. Fabio de erroribus, decad. 22. errore 1. Ac proinde si emptor renuat vendere, compelli non potest, ex principio textus in l. si quis ab alio, §. final. ff. de rei vind. l. stipulationes 72. vers. census, ff. de verb. obl. sed tantum solvendo interesse venditori liberabitur, ex adductis à Costa lib. 2. select. capite 23. Pichardo in §. si filium, Instu. de offic. jud. à numero 195. & in terminis notarunt Barbosa in l. divortio, 2. part. numero 75. ff. solut. matrimon. Corrausius lib. 3. miscel. capite 9. textus enim in dist. l. 2. non loquitur in pacto de retrovendendo, sed de alio pacto longè diverso, scilicet de re restituenda oblato pretio, ex dist. l. 2. presenti textu, & aliis supra relatis. Ratio est, quia in hoc pacto jam venditio, principio est celebrata, & solum suspenditur ex conditione restituendi pretii, quo reddito, conditio manet purificata; &